

Ліна Петрівна ШЕНДЕРІВСЬКА

старший викладач кафедри організації видавничої справи, поліграфії і книгорозповсюдження,
Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»
вул. Володимирська, 7, м. Київ, 01025, Україна
E-mail: linaokto@ukr.net
Телефон: +380993557707

ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ПРИБУТОК ПОЛІГРАФІЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Шендерівська, Л. П. Фактори впливу на прибуток поліграфічного підприємства [Текст] / Ліна Петрівна Шендерівська // Економічний аналіз : зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол. : В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. – Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету “Економічна думка”, 2014. – Том 16. – № 2. – С. 203-209. – ISSN 1993-0259.

Анотація

Вступ. Підвищення конкурентного тиску в галузі, загострення виявів кризи в економіці актуалізує пошук напрямів стабілізації, підвищення прибутку підприємств.

Мета. Метою статті є якісна та кількісна оцінка факторів, які впливають на прибуток поліграфічного підприємства.

Метод (методологія). Основними методами, які використані в роботі, є: метод порівняльного аналізу – для характеристики особливостей формування потенціалу поліграфічних підприємств залежно від масштабу розвитку; метод аналізу і синтезу – для обґрунтування факторів, які найбільшою мірою впливають на прибуток; методи економетричного моделювання – для побудови моделей прибутку.

Результати. На прибуток впливає розмір, ефективність використання потенціалу підприємства. Істотну частку у структурі ресурсів поліграфічного підприємства становлять основні засоби. Формування технічного потенціалу малих поліграфічних підприємств за рахунок істотно дешевших, часто орендованих основних засобів, порівнюючи з середніми і великими друкарнями, забезпечує першим конкурентну перевагу за ціною у сегменті невеликих тиражів, а також вищий рівень фондівіддачі. За високого ступеня механізації та автоматизації виробництва, кількісна забезпеченість трудовими ресурсами меншою мірою впливає на обсяг виробництва, прибутку підприємства. Велика питома вага матеріальних витрат у собівартості поліграфічної продукції актуалізує питання раціонального формування, використання матеріальної системи для забезпечення прибуткового виробництва. Значимість фінансового потенціалу для розвитку підприємства обґрунтовується залежністю чистого прибутку, господарського результату від структури інвестиційних джерел. Здорожчання ресурсів, неефективне управління дебіторською заборгованістю, уповільнення оборотності оборотних активів обмежують потенціал прогресивного розвитку підприємства. Для обґрунтування рівняння регресії, яке б найбільш адекватно описувало вплив факторів (фондовіддачі, продуктивності праці, матеріалівіддачі, коефіцієнта доходності власного капіталу, коефіцієнта автономії, коефіцієнта оборотності оборотних активів) на величину прибутку поліграфічного підприємства ПАТ «Віпол» побудовано такі функції: лінійну, степеневу і гіперболу. Статистична перевірка якості цих моделей виявила доцільність їх застосування для управління прибутком поліграфічного підприємства.

Ключові слова: прибуток; фактори; розвиток; потенціал підприємства; ефективність; коефіцієнт детермінації; модель прибутку.

Лина Петровна ШЕНДЕРОВСКАЯ

ФАКТОРЫ ВЛИЯНИЯ НА ПРИБЫЛЬ ПОЛИГРАФИЧЕСКОГО ПРЕДПРИЯТИЯ

Аннотация

Введение. Усиление конкурентного давления в отрасли, обострение проявлений кризиса в экономике актуализируют поиск направленной стабилизации, повышения прибыли предприятий.

Цель. Целью статьи является качественная и количественная оценка факторов, влияющих на прибыль полиграфического предприятия.

Метод (методология). Основными методами, использованными в работе, являются: метод

сравнительного анализа – для характеристики особенностей формирования потенциала полиграфических предприятий в зависимости от масштаба развития; метод анализа и синтеза – для обоснования факторов, которые в наибольшей мере влияют на прибыль; методы эконометрического моделирования – для построения моделей прибыли.

Результаты. На прибыль влияет размер, эффективность использования потенциала предприятия. Существенный удельный вес в структуре ресурсов полиграфического предприятия составляют основные средства. Формирование технического потенциала малых полиграфических предприятий за счет существенно более дешевых, часто арендованных основных средств, по сравнению со средними и большими типографиями, обеспечивает первым конкурентное преимущество по цене в сегменте небольших тиражей, а также более высокий уровень фондоотдачи. При высокой степени механизации и автоматизации производства количественная обеспеченность трудовыми ресурсами в меньшей мере влияет на объем производства, прибыли предприятия. Большой удельный вес материальных затрат в себестоимости полиграфической продукции актуализирует вопрос рационального формирования, использования материальной системы для обеспечения прибыльного производства. Значимость финансового потенциала для развития предприятия обосновывается зависимостью чистой прибыли, хозяйственного результата от структуры инвестиционных источников. Рост стоимости ресурсов, неэффективное управление дебиторской задолженностью, замедление оборачиваемости оборотных активов ограничивают потенциал прогрессивного развития предприятия. Для обоснования уравнения регрессии, которое бы наиболее адекватно описывало влияние факторов (фондоотдачи, производительности труда, материалоотдачи, коэффициента доходности собственного капитала, коэффициента автономии, коэффициента оборачиваемости оборотных активов) на величину прибыли действующего полиграфического предприятия ПАО «Випол» построены такие функции: линейная, степенная и гипербола. Статистическая проверка качества этих моделей выявила целесообразность их использования для управления прибылью полиграфического предприятия.

Ключевые слова: прибыль; факторы; развитие; потенциал предприятия; эффективность; коэффициент детерминации; модель прибыли.

Lina Petrivna SHENDERIVSKA

Senior Teacher,

Department of Publishing Organization, Polygraphy and Bookselling,

National Technical University of Ukraine «Kyiv Polytechnic Institute»

Volodymyrska str., 7, Kyiv, 01025, Ukraine

E-mail: linaokto@ukr.net

Phone: +380993557707

IMPACT FACTORS ON PRINTING ENTERPRISE PROFIT

Abstract

Introduction. Increasing of competitive pressure in this area, sharpening of the crisis factors in the economy actualizes the search of stabilization, enterprises profit increase trends.

Purpose. The qualitative and quantitative assessment of the factors affecting the profit of printing company is the purpose of the article.

Method (methodology). The main methods that are used in the research work are as the following ones: a comparative analysis - to characterize the features of formation of printing company potential depending on the scale of development; method of analysis and synthesis - to study the factors that are most affected by income; econometric modeling methods - to build models of profit.

Велика питома вага матеріальних витрат у собівартості поліграфічної продукції актуалізує питання раціонального формування, використання матеріальної системи для забезпечення прибуткового виробництва. Значимість фінансового потенціалу для розвитку підприємства обґрунтовується залежністю чистого прибутку, господарського результату від структури інвестиційних джерел. Здорожчання ресурсів, неефективне управління дебіторською заборгованістю, уповільнення оборотності оборотних активів обмежують потенціал прогресивного розвитку підприємства. Для обґрунтування рівняння регресії, яке б найбільш адекватно описувало вплив факторів (фондовіддачі, продуктивності праці, матеріаловіддачі, коефіцієнту доходності власного капіталу, коефіцієнту автономії, коефіцієнту оборотності оборотних активів) на величину прибутку діючого поліграфічного підприємства ПАТ «Віпол» побудовані такі функції: лінійна, степенева і гіпербола. Статистична перевірка якості цих моделей виявила доцільність їх застосування для управління прибутком поліграфічного підприємства.

Results. Size, efficiency potential of the company effect income. Fixed assets make significant share in the structure of resources of printing company. Formation of technological capacity of small printing company by significantly

cheaper, often leased assets, compared to medium and large printers, provides a competitive advantage in price in the segment of small print runs and higher levels of capital. With the high degree of mechanization and automation, quantitative security workforce less impact on output, profits. A large share of material costs in the cost of printed materials actualizes the question of rational formation, using of material system for profitable production. The importance of financial potential for the development of the company is justified by the dependence of net income, economic results on the structure of investment sources. Increase of resources cost, poor management of accounts receivables, slowing down of the turnover of current assets limit the potential for progressive development of the enterprise. To justify the regression equation that would be the most adequate to describe the impact factors (assets, productivity, ratio of return on equity, autonomy ratio, turnover ratio of current assets) on the amount of operating profit of printing company JSC "Vipol" the following functions have been built: linear, extent and hyperbole. Statistical quality control of these models has found feasibility of their application for profit management of printing company.

Keywords: profit; factors; development; enterprise potential; efficiency; coefficient of determination; profit model.

JEL classification: O15, O47, P11

Вступ

В умовах нестабільного зовнішнього середовища загострюється проблема економічного зростання підприємства. Для стійкого функціонування, конкурентоздатності підприємства необхідний достатній обсяг прибутку. Щоб ефективно управляти розвитком, необхідно не лише враховувати фактори, що впливають на прибуток, але і раціонально управляти ним, його розподілом, оскільки прибуток є не лише показником, але і джерелом розвитку.

Роль, поняття, види, формування, напрями розподілу прибутку досліджують такі науковці: С. С. Алієва [1], І. О. Бланк [2], П. В. Круш О. В. Клименко, В. І. Подвігіна [3]. Фактори, що впливають на величину прибутку підприємства, проаналізовано у працях таких дослідників, як С. О. Гуткевич [4], О. І. Шаманська [5], О. І. Гудоров, Л. Ю. Кучер, А. В. Кучер [6], І. П. Булеев, Н. Є. Брюховецька [7], В. В. Ковальов [8], Я. В. Котляревський, А. М. Штангрет, О. В. Мельников [9], Т. І. Лепейко, А. В. Котлик [10], І. В. Нижник [11], Ю. С. Погорелов [12], О. В. Раєвнева, М. М. Берест [13].

Не применшуючи значення вищевказаних здобутків, вважаємо, що недостатньо повно досліджено чинники, які впливають на прибуток поліграфічних підприємств у сучасних економічних умовах.

Мета статті

Метою роботи є обґрунтування факторів, які впливають на прибуток поліграфічного підприємства. Якщо до зовнішніх факторів підприємство адаптується, то на внутрішні воно може істотно впливати. Тому в основу цього дослідження покладена якісна та кількісна оцінка внутрішніх факторів.

Виклад основного матеріалу дослідження

Розвиток підприємства, за визначенням Ю. С. Погорелова, – це безперервний процес зміни станів підприємства, виникнення нових функцій, властивостей, можливостей системи, що посилює його здатність протистояти негативному впливу зовнішнього середовища [12, с. 45-46]. Основним джерелом фінансування розвитку підприємства є прибуток. Раціональність його використання впливає на ринкову позицію підприємства і на перспективи його розвитку. Зростання прибутку підвищує ринкову вартість підприємства [2, с. 16]. Це дозволяє висновувати думку про доцільність оцінки розвитку підприємства за показником прибутку.

Науковці [1], [4], [8] визначають такі фактори, що формують прибуток: інновації, розмір підприємства, ринок. До факторів зростання прибутку зараховують [3, с. 373-374]: збільшення обсягів випуску і реалізації продукції; підвищення якості, розширення асортименту, згідно з ринковими потребами; збільшення продуктивності праці; скорочення витрат; приріст віддачі від потенціалу підприємства, у т. ч. фінансів; удосконалення цінової політики; забезпечення ефективних договірних відносин із замовниками (покупцями) і постачальниками; ефективне інвестування прибутку. На нашу думку, прибуток насамперед залежить від ефективності використання ресурсного потенціалу. Відтворення ресурсного потенціалу підприємства має здійснюватися з вищою ресурсовіддачею, покращеною якістю продукції [5, с. 101]. Перш ніж здійснити кількісну оцінку, необхідно надати якісну оцінку факторам з метою обґрунтування найбільш значущих за впливом.

Під ресурсним потенціалом розуміють сукупність технічної, технологічної, матеріальної, нематеріальної, кадрової, інформаційної, фінансової систем [5, с. 103]. У структурі ресурсів поліграфічного виробництва значну питому вагу становлять основні засоби. Від їх продуктивності залежить виробнича потужність, отже, потенційна ринкова частка підприємства, величина його прибутку. За результатами дослідження діяльності поліграфічних підприємств були виявлені

відмінності в технічному оснащенні великих, середніх і малих суб'єктів ринку. Середні і великі поліграфічні підприємства створюють технічний парк, як правило, з нових, високопродуктивних основних виробничих засобів. Це здорожчує їхню вартість, водночас підвищує конкурентоздатність продукції за оперативністю, якістю у сегменті масового виробництва. Малі друкарні, у зв'язку з дефіцитом інвестиційних ресурсів, створюють і оновлюють технічний потенціал переважно із вживаного обладнання або орендованого; надають перевагу поопераційному устаткуванню, на протизагу поточковим лініям. Сукупність цих факторів створює цінову конкурентну перевагу малим друкарням у сегменті невеликих тиражів. Отже, вищий рівень фондоддачі малих поліграфічних підприємств, порівнюючи з великими і середніми, пояснюється різницею у вартості основних засобів. Сприятливі умови для технічного переоснащення виробництва, якими скористалися окремі друкарні, виникли в період кризи 2008-2009 рр., 2013 р., коли деякі поліграфічні підприємства у зв'язку зі згортанням або припиненням діяльності реалізовували своє обладнання за помірними цінами.

Від рівня забезпеченості основними засобами залежить продуктивність праці у поліграфічному виробництві, тому що більшість робіт механізовані і автоматизовані. Підвищення фондооснащеності сприяє скороченню тривалості виробничого циклу, стабілізації якості продукції, зменшуючи частку ручної праці, таким чином, позитивно впливає на конкурентоздатність продукції, а за умови високого ступеня використання виробничої потужності та рентабельної діяльності – і на прибуток підприємства. В умовах дефіциту інвестиційних ресурсів актуальними напрямками скорочення тривалості виробничого циклу є: збільшення коефіцієнта змінності роботи підприємства, оптимізація графіка руху замовлень у виробництві.

Одним з визначальних факторів ефективної роботи підприємства є кадровий потенціал. Від якості кадрів, продуктивності праці залежить раціональність використання усіх ресурсів підприємства. Професійні якості персоналу визначаються його кваліфікацією, ініціативністю, відповідальністю [10, с. 159]. Ефективний розвиток підприємства в ринкових умовах потребує фахівців, які мають теоретичні і практичні знання в галузях менеджменту, маркетингової діяльності, кон'юнктури ринку, досвід зі створення соціально орієнтованих систем та ін. [4, с. 98].

Працівники поліграфічної галузі мають відносно невеликий досвід роботи в умовах ринкової економіки, що зменшує потенціал економічного зростання підприємств, підвищення конкурентоздатності галузі. У результаті проведеного дослідження виявлено, що працівники малих поліграфічних підприємств переважно не мають профільної поліграфічної освіти, винятком є друкарі. З одного боку, це підвищує витрати підприємств, пов'язані з навчанням персоналу, а також на початку їх трудової діяльності негативно впливає на продуктивність, якість праці загалом по підприємству, з іншого, – сприяє підготовці фахівців, що відповідають особливостям діяльності конкретної друкарні. Великі і середні поліграфічні підприємства переважно формують штат робітників з профільних для галузі професій. Порівняно з малими друкарнями, проводять більш активну політику підвищення кваліфікації своїх працівників: фінансують навчання для здобуття базової і повної вищої освіти, навчання на курсах підвищення кваліфікації; здійснюють професійне наставництво. Ці заходи спрямовані на збільшення продуктивності, покращення якості праці. Виробіток впливає на конкурентоздатність підприємства, отже, його прибуток.

Якість роботи і, відповідно, рівень витрат залежать від стабільності складу персоналу. На підприємствах галузі, як правило, фактична чисельність перевищує чисельність працівників в еквіваленті повної зайнятості. Скорочення обсягів замовлень у поліграфічній галузі призвело до зменшення рівня оплати праці. Більш інтенсивний спад виробництва в кризових умовах стався на великих і середніх підприємствах, що пояснює вищий рівень плинності персоналу, порівнюючи з малими друкарнями, які забезпечують невисоку, але стабільну заробітну плату. Актуальною причиною плинності кадрів на великих підприємствах є жорсткий контроль за трудовою дисципліною.

Поліграфічне виробництво за структурою витрат належить до матеріаломістких. Рівень матеріальних витрат залежить насамперед від цінової політики постачальників. У діяльність поліграфічних підприємств упроваджується практика вибору постачальника матеріальних ресурсів за результатами аналізу конкурсних пропозицій (тендеру). Це сприяє економії ресурсів на пошук постачальників, але зменшує ймовірність виявити найкращу пропозицію на ринку через нерепрезентативний склад учасників. Вибір матеріалів, йдеться насамперед про папір та інші задруковувані поверхні, як правило, здійснюється спільно виробником і замовником поліграфічної продукції. Згода замовника на використання менш якісних матеріалів, відмова від додаткових засобів підвищення якості поліграфічної продукції (лакування, припресування плівки та ін.), сприяє скороченню питомих матеріальних витрат. Але виготовлення поліграфічної продукції з менш якісних матеріалів збільшує відсоток технологічних відходів, погіршує технічний стан технологічного устаткування, підвищує витрати на технічне обслуговування, що негативно впливає на фінансовий результат суб'єкта господарювання.

Прибуток підприємства залежить від ефективності його фінансової політики. Аналіз показників фінансового стану підприємства актуальний для власників, менеджменту підприємства, інвесторів,

позичальників та інших суб'єктів. За фінансовими показниками виявляють рівень розвитку кризових явищ [13, с. 70], що забезпечує інформаційну базу для розробки антикризових заходів. Від оборотності, віддачі засобів, вкладених у певний вид діяльності, залежить інвестиційна привабливість галузі [4, с. 40], а отже, отримання додаткових джерел фінансування розвитку підприємства. Прискорення оборотності оборотних активів, за умови рентабельного виробництва, збільшує його прибуток. Важливе значення для розвитку підприємства має структура оборотних активів. Збільшення дебіторської заборгованості погіршує можливості формування виробничих запасів, що підвищує ризик збитків підприємства [10, с. 83]. Негативно впливає на фінансові результати також відтермінування дебіторської заборгованості. Для її зменшення в сучасних умовах поліграфічні підприємства вживають попереджувальні заходи: збільшують частку замовлень, виконаних на умовах авансових платежів, відмовляються від подальшої співпраці з боржниками; активізують роботу зі стягнення дебіторської заборгованості. Для стягнення боргів підприємства галузі застосовують політику нагадування, великі і середні поліграфічні підприємства вирішують спори в судовому порядку.

Діагностика своєчасності виконання зобов'язань підприємством актуальна для інвесторів, банківських організацій (кредиторів). Це актуалізує встановлення взаємозв'язку між ліквідністю і прибутком підприємства. Суб'єкт господарювання має бути спроможним покривати свої поточні зобов'язання за рахунок оборотних активів. Про підвищення платіжної дисципліни підприємства та його контрагентів свідчить рівновелика кредиторська і дебіторська заборгованість з тенденцією до скорочення.

У [7, с. 92] доведено необхідність зменшення ступеня залежності від позикових ресурсів за рахунок збільшення прибутку підприємства, де обґрунтовано, що ефективна економічна стійкість визначається досягненням оптимального прибутку, достатнього для самофінансування і формування власного оборотного капіталу, що забезпечать не менші, ніж у конкурентів, темпи зростання виробництва і реалізації продукції. У зв'язку з високою вартістю позикових ресурсів основним джерелом розвитку, економічного зростання підприємства є прибуток. Збільшення маси прибутку підприємства позитивно впливає на показник автономії підприємства, рентабельність власного капіталу, майна підприємства. Рентабельність власного капіталу характеризує ефективність використання власних ресурсів, рентабельність майна – ефективність використання активів загалом, що в сучасних умовах досягається активізацією інвестиційної, інноваційної діяльності з метою покращення якості продукції та забезпечення інших конкурентних переваг.

Якісний аналіз факторів, що впливають на прибуток поліграфічного підприємства, вказує на доцільність залучення в кількісну модель зв'язку таких показників: фондівіддача (X1), продуктивність праці (X2), матеріалівіддача (X3), коефіцієнт доходності власного капіталу (X4), коефіцієнт автономії (X5), коефіцієнт оборотності оборотних активів (X6). Параметри рівнянь регресії визначені з використанням різних форм кореляційного зв'язку (табл. 1).

Таблиця 1. Рівняння регресії для прибутку ПАТ «Віпол»

Форма кореляційного зв'язку	Рівняння регресії
Лінійна	$y = -7,6 + 1786,405x_1 - 5,867x_2 + 650,938x_3 - 748,863x_4 - 813,252x_5 - 105,76x_6$
Степенева	$y_1 = 276583,6 x_1^{10,25} x_2^{-2,429} x_3^{-0,808} x_4^{-8,401} x_5^{-3,126} x_6^{5,566}$
	$y_2 = x_1^{10} x_2^{0,235} x_3^{4,211} x_4^{-12,758} x_5^{-5,833} x_6^{5,007}$
Гіпербола	$y = 145,519 - 111,085 / x_1 + 2323,522 / x_2 - 106,985 / x_3 + 74,289 / x_4 + 38,553 / x_5 + 94,542 / x_6$

*Розраховано автором за статистичними даними ПАТ «Віпол»

Обернений зв'язок між рядом факторів і прибутком пояснюється екстенсивною формою розвитку поліграфічного підприємства.

Для оцінки якості моделей визначена регресійна статистика, розрахований F-критерій (табл. 2).

Таблиця 2. Регресійна статистика для моделей прибутку ПАТ «Віпол»

Показник	Модель прибутку		
	Лінійна	Степенева	Гіпербола
Коефіцієнт множинної кореляції	0,950	0,996	0,913
Коефіцієнт детермінації	0,902	0,992	0,833
Фактичне значення F-критерію	36,816	515,914	20,024

Усі побудовані моделі прибутку є якісними, про що свідчить наближеність до одиниці значень коефіцієнтів детермінації та перевірка за F-критерієм. Отримані моделі засвідчують значущість впливу на прибуток поліграфічного підприємства фондівіддачі, продуктивності праці, матеріалівіддачі, коефіцієнта доходності власного капіталу, коефіцієнта автономії, коефіцієнта оборотності оборотних активів.

Висновки та перспективи подальших розвідок

Прибуток спонукає підприємство до розвитку, і водночас забезпечує його. Прибуток – це результат функціонування, без якого неможливий розвиток поліграфічного підприємства. На прибуток, отже, на розвиток поліграфічного підприємства впливає множина факторів. Прогресивному розвитку підприємства сприяє розширення джерел фінансування, здійснення ефективних інвестицій. Таким чином, для визначення впливу факторів на прибуток, у рівняння зв'язку необхідно внести показники, актуальні для власників, менеджменту підприємства, а також для інвесторів, кредиторів, зокрема показники ефективності використання засобів праці, предметів праці, трудових ресурсів, фінансів. Перспективи подальших розвідок полягають у розробці заходів, спрямованих на підвищення ефективності управління прибутком, розвитком підприємства.

Список літератури

1. Алиева, С. С. Совершенствование формирования и распределения прибыли предприятий в условиях модернизации экономики (на примере предприятий Самаркандской области) [Текст] : автореф. дис. на соискание ученой степени канд. экон. наук: спец. 08.00.07 «Финансы, денежное обращение и кредит»/С. С. Алиева. – Ташкент, 2011. – 26 с.
2. Бланк, И. А. Управление прибылью [Текст] / И. А. Бланк. – 3. изд., перераб. и доп. – К. : Ника-Центр, 2007. – 768 с.
3. Круш, П. В. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства: собівартість, прибуток [Текст] : навч. посіб. / П. В. Круш, О. В. Клименко, В. І. Подвігіна. – К. : НТУУ «КПІ», 2012. – 488 с.
4. Гуткевич, С. О. Інвестування: теорія і практика [Текст] : навчальний посібник/ С. О. Гуткевич. – 2. вид., доп. – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2011. – 258 с.
5. Гуткевич, С. О. Управління економічними ресурсами підприємства [Текст] / С. О. Гуткевич, О. І. Шаманська// Актуальні проблеми економіки. – 2009. – №7 (97). – С. 99-105.
6. Гуроров, О. І. Економічні засади формування прибутковості виробництва молока в аграрних підприємствах: теоретико-прикладний аспект [Текст] : монографія/ О. І. Гуроров, Л. Ю. Кучер, А. В. Кучер. – Х. : Точка, 2013. – 490 с.
7. Капитализация предприятий: теория и практика [Текст] : монографія/ под ред. д. э. н., проф. И. П. Булеева, д. э. н., проф. Н. Е. Брюховецкой; НАН Украины, Ин-т экономики пром-сти; ДонУЭП. – Донецк, 2011. – 328 с.
8. Ковалев, В. В. Управление денежными потоками, прибылью и рентабельностью [Текст] : учебно-практ. Пособие / В. В. Ковалев. – М. : ТК: Велби, Изд-во Проспект, 2008. – 336 с.
9. Котляревський, Я. В. Організаційно-економічний механізм розвитку видавничо-поліграфічної галузі в процесі гарантування інформаційної безпеки України [Текст] : монографія/ Я. В. Котляревський, А. М. Штангрет, О. В. Мельников. – Львів: Укр. акад. друкарства, 2012. – 214 с.
10. Лепейко, Т. І. Процесний підхід до управління конкурентоспроможністю підприємства [Текст] : монографія/ Т. І. Лепейко, А. В. Котлик. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2012. – 316 с.
11. Нижник, І. В. Управління конкурентоспроможністю промислових підприємств: методи та механізми підвищення [Текст] : монографія/ І. В. Нижник; за наук. ред. д-ра екон. наук М. П. Войнаренка. – Хмельницький: ХНУ, 2012. – 219 с.
12. Погорелов, Ю. С. Оцінювання та моделювання розвитку підприємства [Текст] : монографія / Ю. С. Погорелов. – Луганськ: Глобус, 2010. – 512 с.
13. Раєвнева, О. В. Санаяна стратегія промислового підприємства: механізм формування та моделі реалізації [Текст] : монографія / О. В. Раєвнева, М. М. Берест. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2012. – 344 с.

References

1. Aliyev, S. (2011). Improving the formation and distribution of the profits of the enterprises in the modernization of the economy (on the example of the Samarkand region). Tashkent.
2. Blank, I. A. (2007). Management of profit. Kyiv: Nick Center.
3. Crush, P. V., Klimenko, A. V., Podvihina, V. I. (2012). Financial and economic performance of enterprises: costs, profits. Kyiv: NTU "KPI".
4. Hutkevych, S. (2011). Investing: Theory and Practice. Poltava: LLC "ASMI".
5. Hutkevych, S. & Shamanic, A. (2009). Managing the economic resources of the enterprise. Actual problems of economy, 7 (97), 99-105.

-
6. Hutorov, O. I, Kucher L. Yu., Kucher, A. V. (2013). *The economic bases of forming the profitability of milk production in agricultural enterprises: theoretical and applied aspects*. Kharkiv: Tochka.
 7. Buleev, I. P. & Bryukhovetskaya, N. E. (2011). *Capitalization companies: Theory and Practice*. Donetsk.
 8. Kovalev, V. V. (2008). *Cash flow management, income and profitability*. Moscow: TC: Welby, Acad Prospect.
 9. Kotliarevsky, Y., Shtanhret, A. M., Melnikov, A. V. (2012). *Organizational-economic mechanism of publishing and printing industry in the guarantee information security of Ukraine*. Lviv: Ukr. Acad. Printing.
 10. Lepeyko, T. I. & Kotlyk, A. V. (2012). *Process approach to managing enterprise's competitiveness*. Kharkiv: KhNUE.
 11. Nyzhnyk, I. V. (2012). *Office of industrial competitiveness: methods and mechanisms to increase*. Khmelnytsky: KNU.
 12. Pogorelov, S. (2010). *Evaluation and Simulation of Enterprise*. Lugansk: Globus.
 13. Rayevnyeva, A. V. & Berest, M. M. (2012). *Curative strategy of industrial enterprise: the mechanism of formation and implementation of the model*. Kharkiv: INZHEK.

Стаття надійшла до редакції 20.05.2014 р.